

21. december 2015

Ophavsretten bliver udsat for en hidtil uset prøvelse

Af Christine Bødtcher-Hansen, direktør for Danske Forlag, Lena Brostrøm, formand for Dansk Artist Forbund, Susi Hyldgaard, formand for Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, Peter Thornvig, formand for DJ:Fotograferne og for Copydan Billeder, Katja Holm, formand for Dansk Skuespillerforbund, Thomas B. Wilckens, forretningsfører i Brancheforeningen for Undervisningsmidler, og Jakob Vedelsby, formand for Dansk Forfatterforening

Vi deltog for nylig i en lukket høring i Folketingets Kulturudvalg om EU-Kommissionens planer for ophavsretten. Disse planer, der er nedfældet i en såkaldt Meddelelse fra 9/12, vækker stor bekymring blandt kunstnere og producenter.

Det var positivt at opleve på høringen, at der blandt kulturordførerne og kulturministeren synes at være opbakning til at vægte fleksible aftaler frem for centraliseret EU-lovgivning. Det handler om kommissionens copyright-reform, der går ud på at lovgive om distribution af film, bøger, musik osv. på områder, hvor det hidtil har været frivillige aftaler og markedskræfter, der har rådet.

Den egentlige baggrund fremgår ikke af kommissionens papir, men er denne: Da kommissionsformand Jean-Claude Juncker begyndte for lidt over et år siden, flyttede han ophavsretten hos kommissæren for digital økonomi (it og telekommunikation) og en superkommissær (vicepræsident) for et digitalt indre marked, væk fra den traditionelle indre markedsfamilie med varemærker og patenter og meget, meget langt væk fra kommissæren for kultur. Denne administrative manøvre var et klart signal om, at ophavsretten i kommissionens optik ikke længere skulle ses som en motor for økonomisk vækst, kreativ udvikling og beskæftigelse, men snarere som en mulig hindring for it-virksomheder og det digitale indre marked.

Bunden opgave udstukket

Her fik kommissæren for digital økonomi en bunden opgave af Juncker, der går ud på at "modernisere" ophavsretten og at "nedbryde nationale siloer" inden for ophavsretten.

Dette er lige præcis, hvad der nu er ved at ske. Ophavsretten, som vi kender den, bliver udsat for en hidtil uset prøvelse. Ophavsretten, der giver forbrugerne adgang til kunst, viden og underholdning i effektive distributionsnetværk, og som giver rettighedshaverne: kunstnerne og producenterne, en fair betaling, skal skubbes til side til fordel for paneuropæiske distributioner, forbud mod bestemte måder at gøre tingene på og tvangsundtagelser fra ophavsretten.

Det nye Europas historie

De kreative erhverv har gennem det nyere Europas historie skabt både vækst og indtjening – og bidraget til at skabe den helt særlige kulturelle diversitet, der er grundlaget for Europas position i verden. Alt dette er sket ikke på trods af, men på grund af ophavsretten, der sikrer, at kunstnere og producenter kan investere i kreative produkter og være sikre på i hvert fald en retsbeskyttelse af indholdet. Uden rettighedsbetaling er der ikke råd til nye produktioner.

En sten i skoen

Sammenstødet og fusionerne mellem de forskellige europæiske kulturer er netop det, der gør Europa så spændende, men det bliver nu til sten i skoen for kommissionens grandiose planer.

Det er derfor godt, at det netop er Folketingets *Kulturudvalg*, der rejser flaget til forsvar for den ophavsret, som er til gavn for alle: rettighedshavere, forbrugere – og den danske kultur-nation.